Научна фондација СПИРОСКИ, Скопје, Република Северна Македонија
Македонско медицинско електронско списание. 2026 Сеп 25; 6:25-26.
https://doi.org/10.3889/mmej.2026.6880
eISSN: 1857-9809
Категорија: *МИТ-ФДМ2026 - „ТРЕНДОВИ ВО ЕНДОДОНЦИЈАТА“*
Секција: *Стоматологија*

OPEN ACCESS

БИОЛОШКИ, МЕХАНИЧКИ И ЕСТЕТСКИ ПРИНЦИПИ НА СОВРЕМЕНАТА РЕСТАВРАЦИЈА НА ЕНДОДОНТСКИ ТРЕТИРАНИ ЗАБИ

Сашо Јовановски*

Универзитетска клиника за фиксна протетика, Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, РС Македонија

Уредено: Славица Христоманова-Митковска
Цитирање: Јовановски С: БИОЛОШКИ, МЕХАНИЧКИ И ЕСТЕТСКИ ПРИНЦИПИ НА СОВРЕМЕНАТА РЕСТАВРАЦИЈА НА ЕНДОДОНТСКИ ТРЕТИРАНИ ЗАБИ. Макед Мед Електр С. 2026 Сеп 25; 6:25-26. https://doi.org/10.3889/mmej.2026.6880
Клучни зборови: ендодонтски третирани заби; постендодонтска реставрација; ferrule ефект; дентална керамика; фрактурна отпорност.
***Кореспонденција:** Сашо Јовановски, Универзитетска клиника за фиксна протетика, Катедра за стоматолошка протетика, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, РС Македонија.
E-mail: sjovanovski@stomfak.ukim.edu.mk
Примено: 11-Авг-2026
Ревидирано: 01-Сеп-2026
Прифатено: 20-Сеп -2026
Печатарски права: © 2026 Сашо Јовановски.
Лиценца: Овој труд е со отворен пристап дистрибуиран под условите на Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)
Финансирање: Ова истражување нема финансиска поддршка
Конкурентски интереси: Авторите изјавуваат дека немаат конкурентски интереси

Извадок

ВОВЕД: Современите безметални фиксно-протетски конструкции и развојот на нови естетски материјали доведоа до значајни промени во постендодонтската реставрација. Посебен акцент се става на зачувување на преостанатата забна супстанца, биокомпатибилноста, функционалноста и високите естетски барања.

ЦЕЛ: Целта на ова предавање е да се прикажат современите клинички принципи за реставрација на ендодонтски третирани заби, со посебен осврт на биолошките, механичките и естетските аспекти на препарацијата.

МЕТОДИ: Ќе бидат презентирани различни современи припремни методи за реставрација на преостанатите забни структури, со акцент на минимално инвазивниот пристап и примената на дентална керамика. Посебно ќе биде прикажана ново дизајнирана препарација со внатрешна и надворешна стапалка, со цел создавање внатрешен и надворешен „ferrule“ ефект.

РЕЗУЛТАТИ: Соодветно дизајнираната препарација овозможува подобро зачувување на забната структура и создава механички услови за зголемена фрактурна отпорност на реставрацијата. Комбинираниот внатрешен и надворешен „ferrule“ ефект придонесува за зголемување на цврстината на целокупниот ендодонтски реставриран дентален комплекс и за подобра долгорочна клиничка стабилност.

ЗАКЛУЧОК: Успешната современа реставрација на ендодонтски третирани заби бара интегриран пристап што ги обединува биолошките, механичките и естетските принципи. Зачувувањето на преостанатата забна супстанца и правилниот дизајн на препарацијата се клучни за постигнување функционална, естетска и долготрајна реставрација.

BIOLOGICAL, MECHANICAL AND AESTHETIC PRINCIPLES OF CONTEMPORARY RESTORATION OF ENDODONTICALLY TREATED TEETH

Sasho Jovanovski*

University Clinic for Fixed Prosthodontics, Department of Prosthodontics, Faculty of Dental Medicine, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje, North Macedonia

Edited by: Slavica Hristomanova-Mitkovska
Citation: Jovanovski S. BIOLOGICAL, MECHANICAL AND AESTHETIC PRINCIPLES OF CONTEMPORARY RESTORATION OF ENDODONTICALLY TREATED TEETH. Maced Med Electr J. 2026 Sep 25; 6:25-26. https://doi.org/10.3889/mmej.2025.6880
Keywords: endodontically treated teeth; post-endodontic restoration; ferrule effect; dental ceramics; fracture resistance.
***Correspondence:** Sasho Jovanovski, University Clinic for Fixed Prosthodontics, Department of Prosthodontics, Faculty of Dental Medicine, Ss. Cyril and Methodius University, Skopje, North Macedonia.
E-mail: sjovanovski@stomfak.ukim.edu.mk
Received: 11-Aug-2026
Revised: 01-Sep-2026
Accepted: 20-Sep-2026
Copyright: © 2026 Sasho Jovanovski.
License: This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)
Funding: This research did not receive any financial support
Competing Interests: The authors have declared that no competing interests exist

Abstract

BACKGROUND: Contemporary metal-free fixed prosthodontic restorations and the development of new aesthetic materials have significantly changed post-endodontic restorative concepts. Particular emphasis is placed on preservation of the remaining tooth structure, biocompatibility, function, and high aesthetic requirements.

OBJECTIVE: The aim of this lecture is to present contemporary clinical principles for the restoration of endodontically treated teeth, with particular emphasis on the biological, mechanical, and aesthetic aspects of tooth preparation.

METHODS: Different contemporary preparation methods for restoration of the remaining dental structures will be presented, with emphasis on minimally invasive approaches and the use of dental ceramics. Special attention will be given to a newly designed preparation with internal and external shoulders intended to create both an internal and external ferrule effect.

RESULTS: An appropriately designed preparation allows better preservation of tooth structure and provides mechanical conditions for increased fracture resistance of the restoration. The combined internal and external ferrule effect contributes to strengthening the entire endodontically restored dental complex and may improve long-term clinical stability.

CONCLUSION: Successful contemporary restoration of endodontically treated teeth requires an integrated approach combining biological, mechanical, and aesthetic principles. Preservation of the remaining tooth structure and appropriate preparation design are essential for achieving functional, aesthetic, and durable restorations.